

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa G. K.

przeciwko I. Z. A.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 kwietnia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 18 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 540 (pięćset
czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego tych celów służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej

oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., tylko bowiem w razie spełnienia jednej z nich, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocniczka powoda G. K. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 18 lutego 2016 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparła na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uzasadniając oczywistą zasadność skargi wskazała, że Sąd drugiej instancji rażąco naruszył prawo materialne przyjmując, że przesłanką wyłączającą odpowiedzialność redaktora naczelnego może być „absencja chorobowa”.

Szczegółowa analiza skargi prowadzi do wniosku, że powołana przesłanka nie została wykazana. Według art. 38 ust. 1 Prawa prasowego odpowiedzialność cywilną za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego ponoszą m.in. redaktor lub inna osoba, która spowodowała opublikowanie tego materiału. Warunkiem powstania odpowiedzialności redaktora naczelnego jest zatem wykazanie, że brał on udział w czynnościach, które doprowadziły do publikacji materiału (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2001 r., II CKN 587/00, OSNC 2001, nr 7-8, poz. 123). W orzecznictwie sądowym wskazuje się jednocześnie, że osoba, której dobra osobiste naruszono publikacją, zazwyczaj nie zna okoliczności związanych z procesem podejmowania decyzji o publikacji konkretnego materiału prasowego, co uzasadnia skonstruowanie domniemania faktycznego, że redaktor naczelny ze względu na posiadany zakres kompetencji, jest osobą która spowodowała opublikowanie danego materiału. Należy stanowczo podkreślić, że zastosowanie takiego domniemania nie oznacza bezgranicznej odpowiedzialności redaktora naczelnego. Możliwe jest bowiem podważenie wniosków wynikających z tego domniemania przez wykazanie okoliczności wykluczających wpływ redaktora na publikację określonego materiału. Do takich okoliczności należą m.in. choroba, nieobecność bądź podział obowiązków wewnątrz redakcji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010 r., I CSK 11/10, nie publ.). W rozpoznanej sprawie taką okolicznością była nieobecność pozwanej w okresie przygotowania i publikowania artykułu prasowego, spowodowana urlopem. W takiej sytuacji powód mógł - na etapie postępowania

przed Sądem I instancji - dokonać przekształcenia podmiotowego po stronie pozwanej z jednoczesnym żądaniem nieobciążania go kosztami związanymi z udziałem pozwanej, która - jak twierdzi pełnomocnik skarżącego w skardze kasacyjnej - nie kwestionowała swojej biernej legitymacji w korespondencji przed wszczęciem procesu, dając powód do wytoczenia sprawy z jej udziałem, jako pozwanej.

W świetle powyższych rozważań skarga kasacyjna nie zawierała argumentów uzasadniających jej przyjęcie z uwagi na jej oczywistą zasadność.

Należy ponadto zauważyć, że skargę w części oparto na niedopuszczalnych - w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. - w postępowaniu kasacyjnym zarzutach. Podniesiony w zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. wprost zmierzał do kwestionowania ustaleń faktycznych dokonanych przez Sądy orzekające w sprawie. Wszelkie rozważania odnoszące się do zastosowania w tej sprawie prawa materialnego, a oparte nie na ustalonej podstawie faktycznej, którą Sąd Najwyższy jest związany, nie mogły odnieść skutku.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pozwanej zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 8 ust.1 pkt. 2 w zw. z 10 ust. 4 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).